

Z á p i s

z 10. zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
dne 17. prosince 1965 v Praze

Přítomni : prof. Vl. Tardy, doc. M. Cipro, prof. K. Galla, doc. E. Hólas,
čl. koresp. V. Chmelař, doc. J. Kotoč, dr. D. Kováč, dr. B. Kujal,
prof. J. Linhart, prof. T. Pardel, doc. J. Skalková

Omluveni : čl. koresp. J. Váňa, prof. G. Pavlovič

Přizváni : dr. M. Novotný ÚV KSČ, dr. M. Lauschmannová ÚPV ČSAV,
L. Zapletal NČSAV, J. Kyrášek, V. Pech, doc. K. Hausenblas,
prof. K. Vodička, prof. M. Valouch, dr. D. Ledvinka

Zasedání kolegia zahájil a řídil jeho místopředseda prof.
Vl. Tardy.

I. Hodnocení XXI. valného shromáždění členů ČSAV / prof. Chmelař/

Stručnou zprávu o XXI. valném shromáždění přednesl prof.
Chmelař. Obšírněji se zabýval referátem akademika F. Šorma a úkoly
plynoucími z usnesení XXI. valného shromáždění členů ČSAV.

V diskusi byly posouzeny úkoly zejména z hlediska potřeb rozvoje
pedagogiky a psychologie. Kriticky se vyslovilo kolegium k návrhu
na reorganizaci kolegií ČSAV, který nebyl dostatečně připraven,
takže ovlivnil diskusi a odvedl pozornost od vážnějších otázek.
Další kritické připomínky se týkaly návrhů, které předkládalo
kolegium k projednání v presidiu ČSAV a které nebyly dosud uskuteč-
něny. Podle názoru některých členů nebyl v referátu akademika
F. Šorma přesně vyjádřen podíl vysokých škol na státním plánu ba-
datelského výzkumu.

Závěrem se kolegium usneslo zaměřit svou práci v souvislosti
s usnesením XXI. valného shromáždění na tyto úkoly :

- 1/ Soustředit síly a prostředky na úkoly st. pl. výzkumu a hledat
cesty, jak jejich výsledky aplikovat rychle v praxi;
- 2/ Dokončit přípravu vědeckých podkladů pro jednání XIII. sjezdu
KSČ a rozpracovat výsledky sjezdu pro pedagogiku a psychologii;
- 3/ Spolupracovat na přípravě dlouhodobého výhledu dalšího rozvoje
čs. národního hospodářství, zejména s přihlédnutím k lidskému
činiteli;
- 4/ Podněcovat, kde je to možné, kontakty a spolupráci s průmyslový-
mi podniky;
- 5/ Prohloubit spolupráci pracovišť Akademie s vysokými školami;
- 6/ Usilovat o efektivní formy mezinárodní spolupráce v oboru
pedagogiky a psychologie;
- 7/ Zdokonalit řídicí činnost kolegia a propracovat koncepční otázky
dalšího rozvoje akademických pracovišť v oboru pedagogiky a
psychologie.

II. Nedořešené otázky navrhovaného Psychologického ústavu ČSAV /komise pro psychologii/

Na základě porady předsedů vědeckých kolegií projednalo kolegium některé otázky navrhovaného Psychologického ústavu ČSAV a po diskusi setrvalo až na dílčí úpravy na svém původním návrhu i pokud jde o umístění ústavu. Současně bylo doporučeno, aby byl ještě zvláště projednán a zpřesněn návrh na materiální a personální vybavení ústavu.

Kolegium

1/ projednalo některé otázky navrhovaného Psychologického ústavu ČSAV a setrvalo až na dílčí úpravy na svém původním návrhu;

2/ pověřilo čl.koresp.V.Chmelaře, prof. Tardyho a prof.Linharta vypracováním návrhu materiálního a personálního zajištění ústavu

III. Výsledky prověrky kádrů PŮ JAK ČSAV /doc.Skalková, prof. Pavlovič, prof. Tardy/

Na základě usnesení Ideologické komise ÚV KSČ "O naléhavých úkolech pedagogické vědy", seznámila kolegium s výsledky prověrky v PŮ JAK ČSAV doc.Skalková. Upozornila, že jde o podkladový materiál pro komplexní řešení sítě pedagogických pracovišť. Materiál doplnil prof. Tardy o výsledky prověrky v odd. pedagogické psychologie ústavu.

Diskuse se týkala zejména zaměření PŮ JAK ČSAV, stanovení oblastí výzkumů, pro jejichž zajištění jsou v ústavu kádrové předpoklady a úpravy některých formulací zprávy. Vnitřní rozčlenění ústavu bude třeba přizpůsobit vyznačeným tematickým okruhům.

Kolegium

vysloвило souhlas se zprávou o prověrce kádrů v PŮ JAK ČSAV s tím, že komise ji upraví podle připomínek z diskuse.

IV. Koncepce vyučování českému jazyku a pracovní plán jejího dalšího zpracování /V.Pech a komise pro pedagogiku/

Předloženou písemnou zprávu krátce uvedl V.Pech, doc.Hausenblas a prof. Vodička.

V obšírné diskusi byla navržená koncepce oceněna kladně. Připomínky se týkaly dílčích otázek, etap řešení, souvislostí s jinými učebními předměty, koordinace práce aj. Bylo konstatováno, že řešení úkolu klade značné nároky na spolupráci psychologů, pro niž nejsou příznivé podmínky. Není dosud specialista, který by se zabýval psychologickými problémy osvojování jazyka.

Závěrem konstatovali prof.Vodička a doc.Hausenblas, že připomínky kolegia jsou vesměs v souladu s předloženým materiálem a bude k nim přihlédnuto při jeho konečné úpravě.

Kolegium

vysloвило souhlas s návrhem koncepce vyučování českému jazyku

a plánem dalšího jejího zpracování s tím, že
a/ bude upraven dle připomínek z diskuse;

b/ komise pro pedagogiku určí člena kolegia, který bude odpovídat
v kolegiu za koordinaci tohoto úkolu /do příštího zasedání
kolegia/.

V. Statut a pracovní náplň Kabinetu pro modernizaci vyučování
matematice a fyzice /prof.Valouch a komise pro pedagogiku/

S návrhem pracovní náplně Kabinetu pro modernizaci vyučování
při JČMF seznámil přítomné prof. Valouch. Zdůraznil, že návrh byl
kladně přijat MŠK, čl.koresp.J.Pluhařem a vědeckými kolegií mate-
matiky a fyziky ČSAV.

V diskusi uvítali členové kolegia zřízení Kabinetu, neboť
modernizaci vyučování matematice a fyzice nelze řešit bez odbor-
níků těchto věd. Kritické připomínky byly vysloveny k ne dosti
výraznému vymezení specifičnosti úkolu a profilu Kabinetu na
rozdíl od zaměření a úkolů jiných pracovišť, která se zabývají
otázkami vyučování uvedeným předmětům. Rovněž by měla být výrazněji
vyznačena spolupráce s těmito pracovišti a jinými vědními obory,
zejména s psychologiy.

Závěrem prof. Valouch zdůraznil, že úkolem Kabinetu bude
zorganizovat spolupráci širokého okruhu odborníků a s jejich pomocí
řešit problémy vyučování na základě moderní koncepce matematiky
a fyziky, která by byla na úrovni současné vědy.

Kolegium

vysloвило souhlas a/ s návrhem statutu a pracovní náplně
Kabinetu pro modernizaci vyučování při JČMF s tím, že bude přesněji
vymezena specifičnost úkolu a přihlédnuto k dalším připomínkám
z diskuse /prof.Valouch do konce r. 1965/;

b/ s odměnou Kčs 500,- vedoucímu Kabinetu a
Kčs 200,- vědeckému sekretáři.

VI. Vzorové studijní plány pro aspiranty / komise pro pedagogiku a
komise pro psychologii/

K otázce vzorových studijních plánů pro aspiranty v oboru
pedagogiky předložila písemný návrh doc.Skalková.

V diskusi byly náměty komise kladně hodnoceny a konstatováno,
že mají obecnější význam a přesahují pravomoc kolegia. Rovněž
prof. Tardy sdělil, že komise pro psychologii nedoporučuje vzorová
studijní plány v doslovném smyslu vypracovávat, ale že pokládá
za vhodné doporučit, aby předsedové komisí pro obhajoby sjednotili
na společné poradě požadavky na výběr aspirantů, na kandidátské
zkušky a obhajoby kandidátských disertací. Jinak pokládá komise
pro psychologii nové směrnice pro obhajoby kandidátských disertací
za zcela dostačující.

Kolegium

- 1/ vzalo se souhlasem na vědomí návrhy komise pro pedagogiku a komise pro psychologii;
- 2/ usneslo se zaslat náměty vypracované komisí pro pedagogiku presidiu ČSAV / sekretariát kolegia/.

VII. Vzorové organizační řády pracovišť /dr.Ledvinka/

Bylo vzato z pořadu vzhledem k tomu, že organizační řády pracovišť bude třeba řešit až na základě nové organizace společenských věd.

VIII. Kontrola zápisu

K bodu I. ad 2/ sdělil prof. Linhart, že bude jednat o otázce hypnopedie s předsedou vědeckého kolegia fyziologie a lékařských věd ČSAV během ledna 1966.

K bodu IV. Zprávy z presidia ČSAV usneslo se kolegium na návrh komise pro pedagogiku obnovit návrh na odměnu ČSAV práce "Hypotéza vývoje pracovního profilu odborného dělníka a středního odborného pracovníka v odvětví strojírenství".

K témuž bodu sdělil dr. Kojzar, že připomínky presidia ČSAV k návrhu na budování pedagogického pracoviště SAV byly přejaty od předsednictva SAV a týkají se umístění pracoviště. Přesné znění bylo sděleno prof. Pavlůvičovi.

K bodu V. ad 4/ informoval kolegium dr. Kojzar, že na MŠK nezáskal bližší informace, týkající se spolupráce na úkolu Zhodnocení krátkodobých opatření ke zkvalitnění výchovy a výuky ve školské soustavě. Kolegium vyslovilo souhlas, aby o plnění tohoto usnesení bylo informováno presidium na základě návrhu pedagogické komise.

K bodu V. ad 6/ a 7/ souhlasilo kolegium se spojením těchto úkolů a jejich projednáním na lednovém zasedání kolegia.

IX. Zprávy z presidia

Prof. Tardy informoval přítomné o poradě předsedů kolegií u akademika V. Knappa. Na této schůzi bylo uloženo kolegiím do konce ledna projednat náměty, které by bylo třeba projednat v souvislosti se smlouvou mezi ČSAV a Sovětskou akademií věd. Náměty projednají komise pro pedagogiku a komise pro psychologii / pro lednové zasedání kolegia/.

Kolegium vzalo na vědomí zápis z I. zasedání presidia ČSAV dne 2.12.1965.

X. Různé

1. Oborová komise SVVŠ pro učitelství, pedagogiku a psychologii požádala kolegium o vyjádření k zařazení některých pedagogických fakult jako pracovišť vědecko-pedagogických. Kolegium pověřilo komisi pro pedagogiku, aby návrh připravila pro lednové zasedání kolegia.

2. K připomíncekám MŠK týkajícím se specializací v oboru pedagogiky a psychologie bylo konstatováno, že doplnění specializací jak navrhuje MŠK je v souladu s původním návrhem kolegia, který byl na žádost presidia zúžen. Pokud jde o psychologii navrhla komise pro psychologii v souladu s připomínkami MŠK tyto specializace : obecná psychologie, srovnávací psychologie, ontogenetická psychologie, sociální psychologie, pedagogická psychologie, psychologie práce, zdravotnická psychologie, psychologie tělesné výchovy, vojenská psychologie, psychologie umění.

Kolegium vzalo se souhlasem na vědomí.

3. Prof. Tardy informoval kolegium o předběžném stanovisku Státní komise pro vědecké hodnosti, která navrhuje, aby obdobně jako je tomu na Slovensku, byla i v Praze pouze jedna komise pro obhajoby kandidátských disertací pro obor 1801 a 1802 /psychologie a pedagogická psychologie/.

Kolegium vzalo se souhlasem na vědomí.

4. Ediční záležitosti

a/ Kolegium vyslovilo souhlas, aby na návrh komise pro psychologii byl do ediční komise přibrán dr. V. Břicháček.

b/ Kolegium pověřilo zhodnocením ediční činnosti v r. 1965 prof. Chmelaře /časopis Čs. psychologie/, prof. T. Pardela /časopis Acta psychologica/, publikace v oboru psychologie dr. Břicháčka, doc. E. Koukala /časopis Pedagogika/, publikace v oboru pedagogiky J. Kyráška.

c/ Ediční komise kolegia se sejde dne 11.1.1966 v 9 hod. v Celetné 20, na katedře pedagogiky.

d/ Kolegium schválilo námět J. Kyrášek : Vývoj pedagogické soustavy Komenského pro NČSAV.

5. Doc. Kalibán z katedry speciální pedagogiky UK předložil návrh koncepce úkolu Výchova mravně narušené a delinkventní mládeže v domovech pro obtížně vychovatelné. Sdělil, že MŠK nedošlo dosud k rozhodnutí, zdali by úkol měl být zařazen do resortního nebo státního plánu.

Kolegium zaujalo kladné stanovisko k předloženému materiálu postránců obsahové a pověřilo doc. Skalkovou projednáním organizačního začlenění úkolu na MŠK.

6. Kolegium se usneslo, aby hodnocení činnosti a návrh plánu práce v r. 1966 vypracovali slovenští členové, a to prof. Pavlovič, doc. Kotoč, dr. Kováč.

7. Kolegium souhlasilo, aby zasedání kolegia byla poslední pátek v měsíci. Příští zasedání bude tedy 28.ledna 1966.

8. Prof. Tardy sdělil, že doc.Barnet nepřijal předsednictví v komisi pro otázky vyučování cizím jazykům.
Kolegium vzalo na vědomí a usneslo se požádat prof.Maliře.

9. Prof.Tardy informoval přítomné, že se ve dnech 13.a14.12. 1965 konal celostátní seminář na téma Otázky užití kybernetických a matematických modelů v percepci a učení. Kolegium vzalo na vědomí.

10. Kolegium vysloвило souhlas, aby PhDr.F.Auerswaldovi odb. prac. VÚP v Praze a M.Novákové, odb.asist.na katedře pedagogiky UPa v Olomouci byla na základě úspěšné obhajoby kandidátské disertace dne 16.12.1965 přiznána vědecká hodnost kandidát pedagogických věd.

11. Kolegium projednalo návrh dr. Střížové na změnu názvu úkolu Nové pojetí vyučování cizím jazykům a je toho názoru název zatím neměnit. Změna by byla možná v dalším prováděcím plánu až s vypracováním koncepce úkolu. Název má zatím pracovní povahu.

12. Prof. Linhart oznámil, že Psychologická společnost na Slovensku pořádá konferenci na podzim v r. 1966 na téma Problémy učení a vývoje, které se kryje s plánovanou konferencí PÚJAK a proto navrhl přeložení této konference na r. 1967. Kolegium vysloвило s odsunem konference souhlas.

13. Kolegium doporučuje ke kladnému vyřízení žádost Psychologické společnosti o úhradu sjezdových poplatků zahraničním odborem ČSAV pro účastníky psychologického kongresu v Moskvě.

Zasedání skončilo v 14,30 hod.

Schválil: .

prof. Vl.Tardy v.r.
místoředseda vědeckého kolegia

Zapsala: Šimová